

Uvodnik

Slovenska znanost se je kot del družbene nadstavbe znašla v veliki krizi in geologija pri tem ni nobena izjema. Toda pri tem se seveda vprašamo ali je to tudi kriza vrednot znanosti ali pa je to zgolj posledica zmanjšanja sredstev za njeno delovanje? Čeprav se zdi, da je pravilen slednji odgovor, pravi odgovor ni tako preprost. Znanost mora, ne glede kako jo razumemo, družbi pomagati in jo voditi. Torej je sedanja družbena kriza tudi posledica preteklega delovanja znanosti, ki se ni znala prilagoditi razmeram in ni znala pravočasno ponuditi ustreznih rešitev. Je tudi posledica delovanja znanstvenikov v slonokoščenih stolpih ozke specializacije posameznih disciplin, ko drug drugega ne razumemo več, ker je znanje tako zelo ozko in posebno. Hkrati to potrjuje, da je širše sodelovanje nujno. V moderni znanosti je uspeh možen predvsem takrat, kadar se problemov lotijo znanstveni kolektivi sestavljeni iz različnih profilov in prihajajoč iz različnih okolij. In kje se je znotraj tega znašla slovenska geologija?

Tako kot ostale znanstvene vede se slovenska geologija bori za svoj kos pogače in morda ji produkcijsko naravnana družba in politika ta trenutek nista najbolj naklonjeni, a hkrati je to velika priložnost. Kriza v kateri smo se znašli ni zgolj kriza pomanjkanja ekonomskih sredstev, temveč je bolj kot to posledica pomanjkanja celostnega pogleda na svet, odsotnost razumevanja prepletenosti narave in civilizacije. Na to nas opominjajo tako spremenljivost klime, vplivi na okolje, ki jih povzroča človek, kot tudi vse posledice, ki izhajajo iz tega. Če se samo ozremo na posledice poplav, ki so divjale po Sloveniji v začetku novembra in so jih številne stroke sprejele kot nekaj posvem nenadejanega, zlasti za področje Podravja, bo geologova sposobnost razumevanja časa in prostora pokazala, da navkljub veliki škodi in osebnim tragedijam ljudi, ki jih je poplavila visoka voda, ta dogodek geološko gledano ni prav nič izjemnega. Če je bil način izpusta poplavnega vala napaka, količina vode, ki je tekla po strugi ni bila nenavadna. Vpogled v profile kvartarnih plasti Ptujkega polja, ki jih je pri svojem divjanju odkrila Drava, pokaže, da so ti dogodki stalnica. Spreminjanje struge, nasipavanje vršajev in sipin, to so za Dravo le kratke vsakdanje epizode njene dolge zgodovine.

In prav to je tisto, kar geologe loči od drugih in jim na široko odpira vrata v povezovanje z drugimi. Razumevanje časa in prostora, predvsem pa razumevanje Narave, ne samo skozi tukaj in zdaj, temveč neprestano, od začetka in v prihodnost. Ko pregledujemo dosežke slovenskih geologov, predvsem skozi objave v mednarodnih revijah opazimo, da ne posegajo več zgolj na tradicionalna področja geologije, temveč se vedno bolj in bolj uveljavljajo na področjih, ki jih opredelimo kot interdisciplinarne ali celo transdisciplinarne. Naše znanje je torej takšno, da odpira nove poti in sproža nove ideje.

V poenostavljenem razumevanju znanosti je zgolj ideja tista, ki uveljavlja znanstvenika, pa ni tako. Ideja je pomembna, ni pa zadostna. Še pomembnejše je natančno in vztrajno delo. Rezultati tega dela so postopni, in postopno jih je potrebno tudi predstavljati. In revija Geologija je ena od teh stopnic, je predpriprava za mednarodno izjemnost. Če ne izgradiš temelja, tudi razgleda ne bo. Revija Geologija je na prvi pogled le ena v množici geoloških revij. Že v Sloveniji ji družbo delajo druge geološke revije, kaj šele v srednjeevropskem prostoru, ali še širše v globalnem svetu. Pa kljub temu revija Geologija ni le ena izmed njih. Brez lažne skromnosti lahko zapišemo, da gre za osrednjo geološko revijo za območje ozemlja Slovenije in širše. Vsakdo, ki deluje na področju geoloških raziskav v Sloveniji in tudi v širšem območju Dinaridov in vzhodnih Alp, revijo prebira in jo mora uporabljati pri svojem delu. To je tako rezultat dolge tradicije, katere začetki segajo v leto 1953, kot tudi rezultat nove razvojno naravnane uredniške politike, ki je nastala iz spoja izkušenj starejših kolegov in iz vizije mlajše generacije. Takšna naravnost se že odraža v mednarodni odmevnosti revije in upajmo, da nas pripelje tudi na zemljevid svetovno relevantnih revij indeksiranih v referenčnih bazah.

V današnjem modernem svetu je postal splet medij brez katerega ne moremo več delovati, ne v znanosti in ne v stroki, celo več, prišli smo tako daleč, da publikacije, ki se ne pojavlja na spletu ali v bazah založb ali odprtih zbirkah ni, pa če je natisnjena še v tako všečni obliki. Na tem področju je naša revija naredila velik napredek, poleg referiranja v bazi GeoRef se je priključila bazi revij DOAJ – Directory of Open Access Journals (Arhiv revij z odprtim dostopom) in pridobila pravico uporabe *doi* številke, ki enoznačno opredeljuje vsakega od objavljenih člankov. V najpomembnejši referenčni bazi Web of Science, ki jo naša agencija za raziskave uporablja kot merilo odmevnosti znanstveno raziskovalnega dela, so se že pričele pojavljati reference iz revije skupaj z *doi* številko. Ta seveda ni namenjena sama sebi, omogoča hitrejše iskanje člankov predvsem pa hitro in zelo učinkovito navzkrižno citiranje, kar še dodatno poveča možnost odmevnosti članka. Zaradi tega je zelo pomembno, da vsi, ki objavljamo znanstvene članke v kar največji meri zajemamo iz objav v reviji Geologija, jih citiramo in se nanje ustrezno sklicujemo, tudi z uporabo *doi* številke.

Internetne tehnologije se razvijajo izredno hitro. Temu trendu moramo slediti tudi z našo revijo, a to ni le obvladovanje tehnologije, temveč tudi razumevanje časa. Geologija je veda z zelo dolgo tradicijo in velikim intelektualnim kapitalom, naj se razvija še naprej, tudi skozi objavljanje v osrednji slovenski geološki reviji Geologija.